

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPLATA :

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	8,67 „
Swajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczenia numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.	

OGŁOSZENIA :

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldenach. Wzmacnienia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Tematowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmują się do godz. 9 przed poł.

Piątek: Teofila
Sobota: Tomaszka

CHOJNICE, sobota dnia 21 grudnia 1929 r.

Słońca wschód 8.10 zachód 15.45
Miesiąca wschód 20.48 zach. 11.38

Podniecona atmosfera polityczna w Niemczech

Goście dni w Reichstagu niemieckim. — Trudne położenie rządu niemieckiego. — Tarcia wśród stronnictw większości rządowej. — Mało pocieszające „votum zaufania”. — Interwencja prezydenta Hindenburga ratuje rząd przed dymisją. Na przeżycie polityczne trwa w dalszym ciągu.

(Własna służba korespondencyjna).

Berlin, w grudniu 1929 r.

Sytuacja polityczna w Niemczech stoi w ostatnich dniach pod znakiem silnego napięcia. Od czasu słynnego już memoriału dr. Schachta, który w nadzwyczaj ostrej formie wystąpił przeciwko całej dotychczasowej polityce rządu niemieckiego, zapanała w niemieckich kołach politycznych bardzo podniecona atmosfera, która po stawia Niemcy w obliczu groźnego przesilenia wewnętrznego. Nastroje były tem więcej napięte, że rząd niemiecki zażądał od Reichstagu „votum zaufania” i to zarówno dla całej swej dotychczasowej polityki zagranicznej, jak i dla zamierzonej w najbliższym czasie reformy finansowej Niemiec.

W łonie stronnictw, które wchodzi w skład dzisiejszej większości rządowej w Niemczech, panowały bardzo niejednolite opinie. Zarówno w kwestjach polityki zagranicznej, jak i przede wszystkim w sprawie nowych reform finansowych ujawniały się pomiędzy poszczególnymi partjami rządowymi bardzo silne różnice zdań, które ustawicznie groziły rozbięciem się większości rządowej i wybuchem ostrego kryzysu gabinetowego.

Położenie stało się tem przykrzejsze, że ekspozycja, które kanclerz niemiecki Mueller wygłosił przed Reichstagem niemieckim, spotkało się z bardzo licznymi zastrzeżeniami. Wielką konsternację wywołało zwłaszcza oświadczenie kanclerza o bardzo trudnej sytuacji finansowej Niemiec, która wymaga natychmiastowych reform, — w przeciwnym bowiem razie nie mógłby rząd wypłacić na dzień 1 stycznia pensyj, należnych urzędnikom. Reformy finansowe, przedstawione przez kanclerza Müllera, mieściły zaś w sobie tyle spornych punktów, że żadne prawie stronnictwo większości rządowej nie chciało i nie mogło na nowe projekty zgodzić się bez bardzo licznych zastrzeżeń.

W tej sytuacji uchwalenie w Reichstagu „votum zaufania” dla rządu niemieckiego stało się sprawą bardzo ciężką. Tarcia zakulisowe rosły coraz silniej, tak że do ostatnich niemal chwil nie było pewności, czy rząd niemiecki zdoła uzyskać większość, czy też będzie musiał zgłosić swoją dymisję.

Ostatecznie jednak większość dla rządu niemieckiego znalazła się. Wyniosła ona jednak za ledwie 222 głosów przycem 156 posłów wypowiedziało się przeciw rządowi, a ponad 122 posłów wstrzymało się najzupełniej od głosowania. Już samo to zestawienie wskazuje dobitnie, jak zrozumieć należy uzyskanie „votum ufności”.

Między posłami, którzy wstrzymali się od głosowania przeciwko rządowi znaleźli się członkowie partji socjalistycznej, niemieckiej partji ludowej (Stresemannowcy), oraz bawarskiej partji ludowej, — a więc stronnictw, które tworzą obecny rząd niemiecki i bez których poparcia dzisiejszy rząd niemiecki nie może się na dalszą metę utrzymać.

Głównym argumentem, który potrafił zapewnić narazie rządowi niemieckiemu utrzymanie się przy władzy, był przede wszystkim nacisk prezydenta Hindenburga. Prezydent Rzeszy starał się za wszelką cenę uniknąć przesilenia rządowego w przeddzień drugiej konferencji haskiej, która ma ostatecznie zadecydować o losach ewakuacji Nadrenji i ustaleniu odszkodowań niemieckich.

Srodowe posiedzenie Sejmu

Nowela do dekretu o ustroju sądów powszechnych — Ślubowanie nowych posłów — Marszałek odebrał głos komunikański Zarskiemu — Wniosek B. B. o zbadanie zajęć z dnia 31-go października odesłano do komisji — Następne posiedzenie Sejmu w sobotę.

Warszawa, 19. 12. 1929.

Wczoraj w południe odbyło się posiedzenie Sejmu przy licznych udziałach posłów. Na początku marszałek załatwił sprawy formalne. Przypomniał on, że Sejm 4 marca uchwalił nowelę do dekretu Prezydenta o ustroju sądów powszechnych. Nowela została 9 marca doręczona Senatowi, który miał prawo w ciągu dni 30 podnieść przeciwko niej zarzuty. Ponieważ do dzisiaj marszałek Sejmu nie otrzymał od marszałka Senatu zawiadomienia o zapowiedzeniu zmian w tym projekcie, przeto marsz. Sejm na podstawie art. 35 Konstytucji i art. 24 regulaminu zmuszony jest ustawić tę przesłać p. prezesowi rady ministrów w celu ogłoszenia jej w Dzienniku Ustaw i zawiadomić o tem marszałka Senatu.

Następnie komunikuje marszałek Sejmu o unieważnieniu 4 mandatów posłów z okręgu sandomierskiego.

Z kolei złożyło wielu posłów ślubowanie poselskie m. in. Józef Mazur, Stefan Sacha i Ignacy Rowicki z Klubu Narodowego.

Odesłano bez żadnej dyskusji przedłożenia rządowe w sprawie wymiaru i poboru podatku od nieruchomości w gminach miejskich z tem, aby komisja przygotowała sprawozdania na następne posiedzenie w sobotę, aby Senat między Bożem Narodzeniem a Nowym Rokiem mógł sprawę jeszcze załatwić.

Przy wnioskach w sprawie regulaminu zabrał głos komunista Zarski, który przed chwilą

złożył ślubowanie. Zarski zaczął wygłaszać mowę propagandową, tak, że w rezultacie marszałek zabrał mu głos. Następnie marszałek prosił Izbę, ażeby nie przeszkadzała prowadzeniu obrad, gdyż on jest stróżem regulaminu i musi go przestrzegać wobec wszystkich. Odesłano wniosek do komisji regulaminowej z tem, aby opracowała go do soboty.

Ostatnim punktem porządku dziennego był wniosek posłów B. B. o wybór specjalnej komisji do zbadania zajęć w Sejmie dnia 31 października. Uzasadniał go poseł Potocki, domagając się potraktowania wniosku jako nagłego i przystąpienia niezwłocznie do uchwalenia wniosku i wyboru komisji.

Przeciwko wnioskowi przemawiał poseł Prager, który zjawiał się na trybunie z głową obwiązaną bandażami, po pobiciu go w niedzielę przez bojówkę B. B. S. w Pruszkowie. Postawił on wniosek, ażeby wniosek B. B. odesłać do komisji regulaminowej. Za wnioskiem tym wypowiedziała się olbrzymia większość, nie wyłączając nawet posłów B. B., którzy głosowali przeciwko sobie, gdyż poprzednio domagali się od razu wyboru tej komisji. Załatwiono ponadto kilka spraw formalnych, poczem marszałek zamknął posiedzenie.

Warszawa, 19. 12. 1929.

Następne posiedzenie Sejmu odbędzie się w sobotę o godz. 11 rano. Dzisiaj po południu zbierają się już komisje skarbowe i regulaminowe.

Międzynarodowy kongres rolniczy w Pradze

Praga. W Pradze czeskiej odbędzie się w najbliższym czasie wielki, międzynarodowy kongres rolniczy, w którym wziąć udział delegaci ze wszystkich niemal państw europejskich. Przedmiotem obrad będą sprawy odpowiedniego kształtowania się cen na zboże, oraz problemy ochrony produkcji poszczególnych państw. Stolica Czechosłowacji czyni energiczne przygotowania, aby przebieg kongresu wypadł jaknajbardziej imponująco. Prace są tem energiczniejsze, że w kongresie uczestniczyć będzie przeszło 700 delegatów z rozmaitych państw. Poprzedni międzynarodowy kongres rolniczy odbył się w Bukareszcie.

Ameryka reformuje kalendarz

Nowy Jork, (AW). W Stanach Zjednoczonych prowadzona jest energiczna agitacja w kierunku zniesienia obecnego kalendarza. Mianowicie wystąpiono tam z projektem, aby zamiast 12-tych miesięcy, rok liczył 13-cie, przycem na każdy miesiąc przypadać mają 4 tygodnie. Jedną z firm nowojorskich pragnąc wypróbować ten projekt oświadczyła pracownikom, iż poczynając od 2 stycznia roku 1930 wprowadza u siebie rok 13-to miesięczny, przycem na tej podstawie zostanie zreorganizowana buchalterja Również pensje otrzymywać będą pracownicy 13-cie razy do roku.

Dymisja obecnego rządu niemieckiego spowodowałyby bowiem musiała nieuchronnie przewlekły kryzys gabinetowy w Niemczech, a to musiałoby oczywiście wpłynąć na odroczenie konferencji haskiej.

Tak zatem „votum zaufania” uchwalone przez Reichstag niemiecki, nie odprężyło najzupełniej sytuacji politycznej w Niemczech. Było to tylko chwilowe „załatwienie dziury”, obliczone na niezbyt daleką przyszłość. — Tarcia pomiędzy poszczególnymi stronnictwami niemieckiej większości rządowej pozostały bowiem w dalszym ciągu — i dziś nie ulega najmniejszej wątpliwości, że przy lada sposobności, która nadarzy się z pewnością dość rychło, doprowadzić one muszą do upadku obecnego rządu niemieckiego. Wskutek

Ilu Niemców wyemigrowało dotąd z Rosji sowieckiej

Berlin. Niemieckie czynniki emigracyjne obliczyły, iż do tej pory wróciło z Rosji sowieckiej do Niemiec 1390 kolonistów niemieckich. Liczba ta nie jest jeszcze ostateczna, ponieważ w najbliższych dniach spodziewane są jeszcze dalsze transporty 5.000 kolonistów. Jak wiadomo większa część tych uciekinierów ulokowana ma być w Prusach Wschodnich nad granicą polsko - niemiecką.

Wypadek motocyklowy kupca

Gdańsk, (AW). Znany kupiec z Sopot Paweł Fischer przejeżdżając motocyklem przez most na Wiśle koło Tczewa, uległ nieszczęśliwemu wypadkowi, przycem odniósł tak ciężkie rany w głowę, iż przewieziony do szpitala w Tczewie, mimo trapanacji czaszki i natychmiastowych zabiegów lekarskich, nie odzyskawszy przytomności i zmarł.

Napad rabunkowy na listonosza

Lwów, (AW). Wczoraj po południu na drodze między Babiczami a Krzywca w powiecie przemyskim nieznanemu sprawca napadł na listonosza niosącego pocztę pieniężną i po zranieniu go nożem zrabował 5 listów pieniężnych na sumę 4086 zł. i zbiegł. Za złoczyńcą zarządcono pościg.

tego też atmosfera polityczna w Niemczech pozostaje w dalszym ciągu silnie podniecona.

Z punktu widzenia interesów polskich są ostatecznie wydarzenia na terenie politycznym Niemiec — bez poważniejszego znaczenia. Czy to będzie rząd socjalisty Muellera, czy też dojdzie w Niemczech do władzy inna większość rządowa, — nie możemy spodziewać się z Berlina żadnych poważniejszych zmian w stosunku Niemiec do Polski. Każdy rząd niemiecki traktować będzie kwestje polskie tylko z punktu widzenia konieczności a nie dobrej woli. Ostatnie debaty w Reichstagu niemieckim, oraz trudności, które wynikły ostatnio znowu w sprawie polsko - niemieckiego traktatu handlowego są najwymowniejszą ilustracją tego stanu rzeczy.

Sześćdziesiąt lat nowej republiki tureckiej

Uroczyste święto dzisiejszej Turcji. — Sześć lat ustawicznych reform w życiu tureckim. — Nieprzerwana praca Khemala — paszy. — Zapowiedź nowych doniosłych zmian. — Spoczynek niedzielny i prawo wyborcze dla kobiet. — Ciężkie przesilenie gospodarcze. — Nowa iniekcja rządu tureckiego.

(Własna służba korespondencyjna.)

Angora, grudzień 1929.

Angora, nowa stolica „odrodzonej republiki tureckiej“ przeżywała niedawno bardzo uroczyste święto. Całe miasto tonęło w powodzi jaśniejącej czerwieni. Z domów i gmachów publicznych wiszały się barwne festony kwiatów i drogocenne makaty. Nad ulicami unosił się malowniczy las szkarłatnych chorągwi, na których widniał srebrny półksiężyc — godło dzisiejszej Turcji. Przez place maszerowały zgrabne formacje wojskowe, które wśród dźwięków narodowych pieśni odbywały defiladę przed najwyższymi dostojnikami państwa.

Ta niezwykła uroczystość spowodowana została bardzo ważnymi względami: Oto bowiem minęło sześć lat, odkąd Turcja, zerwawszy najzupełniej z przeszłością — stanęła na nowej drodze rozwoju — sześć lat minęło od chwili, odkąd Mustafa Khemal — pasza, wzięwszy władzę w swe ręce rozpoczął potężne dzieło gruntownej przebudowy życia tureckiego i stworzenia z Turcji za powszechnego święta narodowe i oddać rokrocznie święconą jest ta rocznica bardzo uroczyste na całym terenie nowej republiki tureckiej.

Jeśli dziś z perspektywy sześćdziesiąt lat spojrzysz na życie tureckie trudno doprawdy nie wyrazić najwyższego uznania dla twórcy nowej Turcji Mustafy Khemal — paszy. Postęp jest tak olbrzymi — zmiany, jakie stworzono — tak przełomowe, że doprawdy bez przesady stwierdzić można, iż wódz nowej Turcji dokonał epokowego dzieła, które młodą republikę turecką dźwignęło z zacięcia i zgnilizny moralnej — na poziom kulturalnego i nawiąskroś europejskiego mocarstwa. Nic tedy dziwnego, że większość ludności tureckiej, a zwłaszcza postępowe koła młodzieży, żywią dla Khemala — paszy bezgraniczne uwielbienie — i każdorazowa rocznica przemiana się w potężną manifestację na cześć „wielkiego reformatora“.

Mustafa Khemal — pasza nie spoczywa jednak ani przez chwilę. Toteż i tegoroczne uroczystości nie ograniczyły się tylko do licznych manifestacji, ale przyniosły równocześnie zapowiedź dalszych rewolucyjnych zmian. I tak parlament turecki uchwalił ma już w najbliższych dniach ustawę, mocą której zniesiony zostanie definitywnie stary zwyczaj odpoczynku tygodniowego w piątek — a natomiast za powszechnie święto tygodniowe uznana zostanie niedziela. Ta zmiana będzie doprawdy jednym z najbardziej rewolucyjnych dzieł w Turcji. Nie należy bowiem zapominać, że piątek był od najdawniejszych czasów świętem, nakazaniem przez religię mahometańską — oraz że do tej pory nie było w Turcji ani jednego miasta i ani jednej wsi, gdzieby odpoczynek piątkowy nie był uroczystość obchodzony. Khemal — pasza, dążąc jednak do zupełnego zeuropeizowania życia tureckiego postanowił przełamać i tę tradycję — i na wzór zachodu ustalić niedzielę za dzień spoczynku.

Pierwsze próby w tym kierunku podjął dyktator turecki jeszcze przed dwoma laty. Wówczas jednak pod silnym naporem konserwatywnych kół tureckich musiał rząd turecki cofnąć się. Odtąd jednak prowadzona była w całej Turcji tak intensywne propagandę — tak starano się przekonać wszystkich, że spoczynek piątkowy utrudnia Turcji odpowiednią współpracę gospodarczą z zachodnimi mocarstwami europejskimi, że ostate

cznie udało się przełamać wszelkie uprzedzenia i w najbliższym już czasie uchwalił parlament turecki i tę „rewolucyjną“ zmianę.

Drugą z kolei doniosłą reformą tegoroczną — będzie ostateczne przyznanie praw wyborczych kobietom tureckim. Przywilej wyborczy otrzymają wprawdzie Turcyński narazie tylko w wyborach do władz samorządowych. Ale skoro okaże się, że kobiety spełniają swe obowiązki wyborcze z należytą godnością, otrzymają one również przy następnych wyborach parlamentarnych prawo głosowania i do parlamentu. W ten sposób dzieło wyzwolenia kobiety tureckiej z tysiącletniej niewoli haremowej — uwieńczono zostanie ostateczną, najdonioślejszą reformą społeczną.

I jeszcze jedno, bardzo doniosłe zadanie sta-

je obecnie przed rządem tureckim. Turcja przeżywa obecnie bardzo silny kryzys gospodarczy. — Jest to bezsprzecznie wynikiem ogólnoswiatowej depresji gospodarczej — ale w Turcji przybiera ostatecznie przesilenie bardzo dotkliwej formy. Wpływały na to oczywiście liczne wydatki, związane do tej pory z ustawiczną rozbudową państwa, z ciągłymi reformami społecznymi i tworzeniem nowej administracji państwowej. Skutkiem tego wzrosły bardzo silnie potrzeby budżetowe państwa, co oczywiście wpłynęło również i na ogólną sytuację gospodarczą. Obecnie jednak prowadzi rząd turecki bardzo oszczędnościową gospodarkę przyczem jednocześnie czynione są starania o uzyskanie nowych źródeł dochodowych. W tym celu rozpoczęły ostatnio koła rządowe starania o pozyskanie wielkich kapitałów, zagranicznych, które zajęłyby się zużytkowaniem nowo odkrytych, bogatych terenów naftowych, oraz eksploatacją potężnych obszarów leśnych w Anatolii.

Rokowania w tym kierunku są już na ukończeniu. Nowe fundusze, jakie rząd turecki otrzyma z tego tytułu, przyczynią się niewątpliwie do dalszego rozwoju i rozrostu młodej republiki tureckiej.

Dr. T. Wagner.

Niemcy pod dykturą p. Schachta

Berlin, 18. 12. 1929.

Prasa tutejsza występuje niemal jednomyślnie z gwałtownymi atakami przeciwko prezydentowi Banku Rzeszy p. Schachtowi, którego polityka finansowa, jak się obecnie okazuje, zmierza do zupełnego odciągnięcia Niemiec od dopływu kapitałów zagranicznych.

Miasto Berlin zawarło przed kilku tygodniami umowę z amerykańskim Domem Bankowym Dillon w sprawie pożyczki w wysokości 60 mil. marek. Jak się obecnie okazuje, pożyczka nie dojdzie do skutku, a to z powodu sabotażu przez prez Banku Rzeszy.

P. Schacht, który stoi na czele oficjalnych poradni, od których zależy zaakceptowanie kredytów zagranicznych, wypowiedział się przeciwko tej pożyczce. Pieniądże przeznaczone były na ważne inwestycje miejskie, mające przeciwdziałać bezrobociu, oraz na pokrycie deficytu kasowego na koniec roku. Wskutek stanowiska prez. Schachtogospodarka komunalna m. Berlina znalazła się w rozpaczliwej sytuacji.

Socjalistyczny „Der Abend“ zapytuje, kto rzędzi właściwie w Niemczech, czy rząd, czy też p. Schacht.

Równocześnie z tą wiadomością potwierdzają się pogłoski, że prez. Schacht sprzeciwił się również pożyczce zagranicznej dla rządu Rzeszy, uwalniając swą zgodę od wprowadzenia podwyżki podatku od piwa. Zamierzona podwyżka podatku od tytoniu nie zadowolniła p. Schachta, który w interesie wielkiego kapitału niemieckiego domaga się przesunięcia ciężarów podatkowych na podatki pośrednie. Prawdopodobnie pod dykturą Schachta gabinet p. Hermesa Muellera będzie musiał zgodzić się na wskazane przez niego podwyżki podatkowe.

Wypadki dnia dzisiejszego potwierdzają jeszcze raz, iż dyktatorem finansowym Niemiec jest prez. Banku Rzeszy, który wykorzystuje swe wpływy w myśl interesów polityki finansowej tych grup gospodarczych, które reprezentuje.

Monte Carlo w Jugosławii

Wiedeń. Dzienniki jugosłowiańskie donoszą, iż grono amerykańskich kapitalistów zwróciło się do rządu jugosłowiańskiego z propozycją stworzenia w znanej miejscowości kuracyjnej Dubrownik wielkiego kasyna gier hazardowych na wzór Monte Carlo. Wzajemnie za udzielenie koncesji proponują Amerykanie udzielenie Jugosławii poważnych kredytów na rzecz rozbudowy jugosłowiańskich miejscowości kuracyjnych, które luksusem i wytwornością dorównać miałyby słynnym światowym „badom“. — Rząd jugosłowiański ma podobno zamiar przyjąć propozycję Amerykanów, tak że jeszcze w ciągu przyszłego sezonu letniego rozpoczęłyby się prace nad budową nowego kasyna.

Straszliwa katastrofa górnicza

Londyn, (AW). Według doniesień z Nowego Jorku straszliwa katastrofa górnicza, która wydarzyła się w miejscowości Mac Alester, w stanie Oklahoma, pociągnęła za sobą śmierć 60 górników, których ciała obecnie wydobyto. Katastrofa wywołała wśród miejscowej ludności wielkie przygnębienie i rozgoryczenie, jak twierdzą bowiem, kopalnia była źle zabezpieczona i zaniedbana.

Wielki skarb w sztucznej nodze

Wiedeń, (AW). W jednym z tutejszych szpitali zmarł niejaki Noe Goldberg, przybyły z Ameryki. W hotelu, w drugiej dzielnicy, pozostały po zmarłym dwa kufry oraz 500 dolarów w gotówce. Na skutek interwencji krewnych zmarłego przebywających w Ameryce, ruchomości i pozostała po pokryciu kosztów hotelu, szpitala i pogrzebu gotówka zostały przeniesione do polskiego konsulatu w Wiedniu i urzędowo zrewidowane przez konsula p. Swolkienia i jednego z urzędników. W czasie dokonywania rewizji urzędnik p. Wider będąc sam inwalidą zwrócił uwagę na dziwny kształt protezy — sztucznej nogi, należącej do Goldberga. Po bliższym zbadaniu okazało się, iż wewnątrz protezy znajdowało się 88.000 dolarów w jedno-dolarowych banknotach. Skarb ten został zdeponowany w konsulacie, a jednocześnie wszczęto energiczne dochodzenie, mające na celu ustalenie tożsamości zmarłego.

Cała dzielnica miasta pod wodą

Berlin, (AW). Bogata dzielnica will w Berlinie Zehlendorf stoi wczoraj od godziny 15-tej pod wodą. Główna rura wodociągowa, prowadząca do tej dzielnicy pękła na skrzyżowaniu dwóch ulic i olbrzymie masy wody wielkimi strugami zalały tę część miasta, tworząc ogromne jezioro po powierzchni 2 klm. Natychmiast zorganizowana akcja straży pożarnej początkowo była bez skutku, albowiem nie można było znaleźć zatoru w rurze głównej, celem zatamowania dopływu wody. Poziom wody zaczął się podnosić i zalewać coraz to nowe odcinki. Na ulicach rozgrywały się rozpaczliwe sceny. Szereg składów i mieszkań parterowych musiano ewakuować. O godzinie 18-tej fale wody zalały ratusz główny węzeł komunikacyjny i podmywały nasyp kolei miejskiej obok stacji Wansse, tak, że ruch zarówno szosowy jak i kolejowy przerwano i odbywa się z okrzykiem. Szkoły są olbrzymie do tej pory nie ustalone. W ostatniej chwili udało się zatrzymać pęd wody, tak, że obecnie poziom wody nie wzrasta.

Piętnaście tysięcy nieślubnych dzieci pozostawili okupanci w Nadrenji

Berlin, (AW). Nadreńskie organizacje kobiece zwróciły się przed niedawnym czasem do odpowiednich instytucji w Paryżu i Londynie, domagając się przyznania alimentów dla 15 tys. nieślubnych dzieci, pozostawionych przez żołnierzy armii okupacyjnych Instytucje francuskie kategorię rycnie odmówiły wykonania prośby zawartej w podaniu organizacji kobiecych w Nadrenji. Wobec tego związki kobiece postanowiły zwrócić się do sądów francuskich, a w wypadkach uchylenia ich podania przez sądy, przekazać tę sprawę do rozpatrzenia Lidze Narodów.

Ks. Biskup Lisiecki obchodził 25-letni jubileusz kapłaństwa

Przebieg wzruszającej uroczystości w Katowicach

Katowice, (AW). W środę odbyła się w Katowicach uroczystość jubileuszu 25-lecia kapłaństwa biskupa śląskiego ks. dr. Lisieckiego. O godz. 10-tej przed poł. w Katedrze św. Piotra i Pawła odprawiła się uroczysta msza św. pontyfikalna odprawiona przez ks. biskupa Lisieckiego przy udziale biskupów Okoniewskiego, Kubiny i Komara, przedstawicieli władz z wojewodą Grażyńskim na czele, licznego duchowieństwa, przedstawicieli związków i stowarzyszeń, jak również szerokich sfer społeczeństwa.

Po śniadaniu na probostwie przyjmował biskup Lisiecki w sali Domu Związkowego przy Katedrze delegacje, które składały mu życzenia, m. in. jako przedstawiciel Prezydenta Rzplitej woj. Grażyński, który wręczył jubilatowi insygnja Komandorji z gwiazdą orderu „Polonia Restituta“, w imieniu wojska dowódca O. K. Kraków gen. Wróblewski, imieniem ludności śląskiej prezydent m. Katowic dr. Kocur, imieniem przemysłowców śląskich dyr. inż. Stadnikiewicz, imieniem kolejarzy śląskich dyr. inż. Niebieszczański, imieniem szkolnictwa naczelnik wydziału dr. Regorewicz i inni. Uroczystość zakończyła się przemówieniem ks. biskupa Lisieckiego, który dziękując za złożone życzenia wezwał swych wierznych do zgody i jedności.

Następnie w sali Koła Towarzystwa odbył się obiad wydany przez m. Katowice, który zaszczylił swą obecnością J. E. ks. kardynał prymas Hlond. Podczas obiadu po powitaniu przez prezydenta Kocura przemówił ks. Ruciński imieniem przybyłych na uroczystość 17 księży, którzy wraz z jubilatą otrzymali święcenia kapłańskie, poczem zabrał głos ks. prymas Hlond składając jubilatowi życzenia, jako prymas Polski, a biskup djecezji poznańskiej, oraz jako pierwszy biskup śląski. Następnie przemówił biskup Lisiecki, zakończył zaś biskup Kubina, przypominając o tem, że przed 7 laty w tymże dniu święcono ingres obecnego prymasa jako biskupa śląskiego. Po obiedzie biskup Lisiecki odbierał w swem mieszkaniu dalsze gratulacje organizacji społecznych. Uroczystość zakończył raut w województwie.

Katowice, (AW). Podczas śródowej akademii szkół średnich w Teatrze Miejskim w Katowicach z okazji jubileuszu 25-lecia kapłaństwa ks. biskupa dr. Lisieckiego specjalna delegacja wręczyła ks. biskupowi Lisieckiemu dyplom honorowy uniwersytetu w Krakowie. W skład delegacji wchodził profesor dr. Hoyer, rektor uniwersytetu dziekan fakultetu teologicznego prof. ks. Bystrzyński oraz profesorowie fakultetu księży Archutowski, Karczmarczyk i Grzelak.

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 20. grudnia 1929 r.

Chojnice

O gwiazdkę dla żołnierzy garnizonu chojnickiego.

Zarząd Koła P. B. K. w Chojnicach, chcąc przyczynić się do urzędzenia „Gwiazdki” dla żołnierzy, przez Komendę tut. Garnizonu, zwraca się do obywateli powiatu chojnickiego z gorącym apelem.

Aby dać dowód pamięci o naszych żołnierzach, którzy Święta Bożego Narodzenia spędzą poza kołem swoich rodzin, pospieszmy z datkami w naturze i pieniądzu, które Dowództwo tutejszego baonu użyje dla urzędzenia Gwiazdki dla naszych strzelców chojnickich.

Jednocześnie po porozumieniu się z Komendą Garnizonu podajemy do wiadomości, że Gwiazdka będzie urządzona dla żołnierzy w dniu 24 grudnia br. między godziną 18-tą a 19-tą w koszarach.

Zaofiarowany towar i pieniądze prosimy przesyłać na ręce oficera żywnościowego 1 Batalionu Strzelców koszar przy ulicy Świętopetki.

W razie niemożności przesłania datków własnymi siłami, prosimy uprzejmie, zawiadomić telefonicznie wyżej wymienionego oficera, który po odbiór przesyłki wyśle uprawnionych odbiorców, wystawiając odpowiednie pokwitowanie.

Zarząd Koła P. B. K.

Kto ma płacić podatek wojskowy?

Ministerstwo spraw wewnętrznych, mające na uwadze, że osoby zwolnione ze służby wojskowej w drodze rewizji lekarskiej i zaliczone do kategorii C, D, lub E, jako zwolnione nie w związku przyczynowym z służbą wojskową, nie podlegają podatkowi wojskowemu, wydało w porozumieniu z ministerstwem spraw wojskowych odpowiednie zarządzenie do wojewodów, aby takich osób nie wnoszono do wykazów osób, podlegających podatkowi wojskowemu.

Dotychczas wszystkie wymienione osoby niezależnie od tego, czy w drodze rewizji lekarskiej, wojskowej zostały one zwolnione ze służby wojskowej, czy też w inny sposób, były pociągane do obowiązku płacenia podatku wojskowego.

W obozie Piątków.

Pomimo okresu przedświątecznego, praca w 5-tej Drużynie Harcerskiej Rzemieślniczej, ani o cal nie zmniejszyła swego tempa. Przeciwnie, jest jeszcze więcej wzmocniona i precejniejsza. Obecnie są czynione gorączkowe przygotowania do tradycyjnego obchodu gwiazdkowego, związanego z nowymi niespodziankami. Poza to drużyna zakupiła przepisy stół ping-pongowy, a wiadomo że zeszłorocznych rozgrywek o mistrzostwo miasta Chojnic jak również z rozgrywek międzydrużynowych hufca chojnickiego, że Piątkacy na tem polu są groźnymi rywalami, sekundując dzielnie najlepszym ping-pongistom. Również liczbowo drużyna znacznie się powiększyła co świadczy o doborowym i interesującym programie tejże drużyny. Oto mały szkic, który poczynił podczas mego ostatniego pobytu w gronie Piątków.

Lista składek na fundusz Kuchni Ludowej.

Dotychczas złożyli na fundusz Kuchni Ludowej:
Kopicki adwokat zł 3,000, Rudnik Młyńska 6 zł 5, Hubert Julian Gdańska 18, zł 10, Kiedrowski, Człuchowska 6, zł 2, Stamm zł 5, Hotel Engel zł 20, Paknin Młyńska 55, zł 2, Wilczewski Mickiewicza 1, Pronobis, Mickiewicza 38, zł 1, Lemańczyk, Mickiewicza 40 zł 2, Nowakowski Mickiewicza 40, zł 2, Zimny Jan Mickiewicza 31, zł 1, Dończyk Józef Mickiewicza 29, zł 1, Rostańkowski Mickiewicza 29, zł 2, Warsiński, Mickiewicza 17, zł 1, Wysocki Mickiewicza 1, zł 1, Stęszewski, Młyńska 4, zł 5, Kwasiński Młyńska 13, zł 10, Rink St. Rynek 6, zł 1, Trojanowski Rynek 2, zł 2, Żak Drogerja zł 5, Br. Jasnoch Rynek 10 funtów grochu, Kiczka Czesław Młyńska 21, zł 4, Nath Człuchowska 24, 15 funtów grochu, Heiduk Człuchowska 16, 10 funtów grochu, Ruhnke B. Człuchowska 12 zł 1, Fr. A. Ciepliński Człuchowska 7, 10 funtów ryżu, Skwierawski Gdańska 4, zł 1, Grzybowski Gdańska 10 zł 5, Grzywacz zł 2, Bączkowski Stanisław zł 10, Jarczyński J. Gdańska 21 zł 5, Guentzel Strzelecka 1, zł 5, Rekowski Plac Jagielloński 3, zł 4, Pettke Młyńska zł 1, Zynda Gdańska 15 zł 3, Kordenat Gdańska 22, zł 5, Księgarnia Wieczorkiewicz nast. zł 2, Buchholtz E. Gdańska 29, zł 3, Szyzke Johan. Gdańska 32, zł 3, Bethke skład cygar zł 1, O. Bonin Gdańska 33, zł 2, A. Tuszyński zł 2, Paul Kirstein Farbyka mebli zł 4, Browar August Riedel 10 ctr. kartofli, Jazdzewski, Plac Jerzego 5, zł 2, Kaletta Rynek zł 2, Broen Rynek zł 2, Rink Franciszek Gdańska 2, zł 5, Dr. Neumann zł 10, Bennewitz Gdańska 29 zł 3, Tarkowski Drogerja zł 1, Smeja Dworcowa zł 5, Dr. Lukowicz zł 10, A. Ludwig Gdańska 34, Dworcowa zł 5, Gebauer i Langowski, zł 10, Gierszewski adwokat Jazdzewski 7, zł 10, W. Heyn zł 3, Krzemieński, zł 5, O. Weiland Dworcowa 10, zł 10, Stockebrand Dworcowa 28-30, zł 10, Wyka Dworcowa 54, zł 1, P. Chyrkowski Dworcowa 44, zł 3, Troka Dworcowa 27, zł 1, Herm. Lewiński Dworcowa 72, zł 1, Hotel Dworcowa 54, zł 15, A. Szyzke 1 ctr. grochu, Landowski Dworcowa 54, zł 15, A. Szyzke 1 ctr. grochu, 1 ctr. maki żytniej, 10 ctr. kartofli, Beyer Człuchowska 3, zł 3, Marian Rózek Pl. Piastowski 6-8 zł 10, Bruno Riedel Pl. Piastowski, zł 2, Jan Kowalski Plac Piastowski 15, 50 funtów maki żytniej, Sierke ul. Szenfeldzka, zł 2, Rasch Człuchowska 1, zł 3, Herrmann Heinrich Rynek 11, zł 3, Świętlik Szosa Gdańska 22, zł 2, Nowacki Dworcowa zł 3, Góralski A. Dworcowa, zł 2, Brauer Warszawa, zł 1, Kosobucki Dworcowa zł 3, Majątek Lipieniec, 20 ctr. kartofli, Gehrke Człuchowska, zł 3, Wiywora Rynek 12, zł 4, Tow. Matek zł 50, Stachnik obywatel ziemski 20 ctr. kartofli

Uczciwy znalazca.

Robotnik Leon Wera z Modrzejewa, jadąc z Chojnic do Czarska, znalazł w Czarsku przed domem stacyjnym słubny pieściołek, który oddał w posterunku policji w Chojnicach, gdzie go można odebrać.

Sprawy włamania u p. Węsierskiego przed sądem

W dniu 19 bm. stawali przed sądem sprawcy włamania u pana Węsierskiego. Po przeprowadzonej rozprawie sąd skazał Oszińskiego na 6 miesięcy więzienia, zaś Cenkiera na 4 miesiące więzienia. Koszta ponoszą zasądzeni.

Oskarżony o krzywoprzysięstwo.

Alfons Okonek, rolnik ze Sławęcina, stawał w dniu wczorajszym przed Sądem Okręgowym w Chojnicach, oskarżony o krzywoprzysięstwo popełnione w roku 1928. Okonek był swego czasu opiekunem i zarządcą majątkowym rodziny Bryl w Sławęcinie. Przy zamknięciu rachunkowym, okazało się, że są tam braki. Przy zdawaniu ksiąg Okonek złożył przysięgę, że wszystko jest w najlepszym porządku, co jednakowoż nie było prawdą.

W toku rozprawy okazało się, że Okonek nie złożył świadomie fałszywego zeznania, lecz z niedbalstwą, wobec czego prokurator prosił o umorzenie postępowania karnego przeciwko oskarżonemu Okonkowi. Sąd po naradzie umorzył dalsze postępowanie przeciwko oskarżonemu A. Okonkowi na koszt skarbu państwa, dlatego, iż czyn został po pełniony przed 3 majem 1928 roku.

Uchylił się od służby wojskowej.

Policja miejscowa przytrzymała niejakiego Duwe Wildebalt z Waldowa powiat świecki, w wieku poborowym, który się ukrywał przed służbą wojskową. Odstawiony został do żandarmerji wojskowej.

W policji jest najwygodniej.

Straż graniczna przytrzymała na granicy znanego policji Jana Orłowskiego. Przy bliższym badaniu okazało się że Orłowski umyślnie udał się na granicę by w ten sposób dostać się w opiekę policji, którzy go umieścili w Zakładzie Krajowym. To był plan Orłowskiego. Na policji odpo wiedział: „Ja stąd nie pójdę, bo tu jest najlepiej”. Orłowski stanął przed Sądem. Zaznaczyć wypada, że Orłowski ofiarowaną mu pracę odrzucił.

Kształcenie na urzędników samorządowych.

Do szkół i instytucji, które jak wylicza okólnik MSW. z 4 stycznia br. w Warszawie, Lwowie, Krakowie, Poznaniu, Wilnie i w Łucku, przygotowują różnej kategorii pracowników do samorządu, przybywa Jarosław (Małopolska). Jarosławska 4-letnia szkoła handlowa uwzględnia w swoim specjalnym programie nauki dział przedmiotów samorządowych i na najwyższym kursie specjalizuje swoich kandydatów między innymi na pracowników samorządowych. Szkoła stoi na poziomie gimnazjum. Warunkiem wstępu do pierwszej klasy jest ukończenie 4 klasy gimnazjalnej względnie pełnej szkoły powszechnej i egzamin wstępny zaś do czwartej klasy — świadectwo ukończenia 3-klasowej szkoły handlowej. Przy szkole prowadzi się nadto kursy samorządowe.

Z posiedzenia Sądu Grodzkiego.

Wyrokiem Sądu Grodzkiego zasądzeni zostali: Sartowski Franciszek z Nowej Cerkwi za kradzież na 3 zł. grzywny.

Meiffert Karol z Nowej Cerkwi za kradzież na 3 zł. grzywny.

Kujawski Jan z Ogorzelin za kradzież leśną na szkodę Magistratu miasta Chojnic na 20 zł. grzywny względnie 4 dni więzienia.

Małicki Szczepan z Borowego Młyna, za wywołanie zgorzenia publicznego na 10 zł. grzywny wzgl. 2 dni więz.

Ciemieński Leon, Ciemieński Augustyn i Głiszczyński Leon za uszkodzenie łąki na nagane.

Skiba Leon z Czapiewic za kradzież leśną na 10 zł. grzywny wzgl. 1 dzień więzienia.

Ruch wydawniczy.

Słocum J. sam jeden żaglowcem naokoło świata. Przełożył L. Szwykowski. Warszawa, Główna Księgarnia Wojskowa 1930 r. Cena 5,50 zł.

Autor tej pracy, dzielny żeglarz amerykański, dookonał w latach 1895-1898 samotnej podróży naokoło świata na niewielkim statku wiatrolubnym „Spray”. W wspomnieniach swych opisuje on w sposób niezwykle szczerzy i bezpretensjonalny swe przeżycia i przygody, życie na statku, „załogi” oraz miejscowości, obok których przepływał lub gdzie zatrzymał się. Praca jego ujeta jest lekko, prosto i z dużą dozą humoru. Z kart jej wyłania się postać Słocuma — postać ciekawa i bohaterka. Głębokie ukochanie morza i swobody, śmiała walka z potężnym żywiołem pogodnym i bez szmerania znośzenia wszelkich trudów i przeciwności — oto wspaniałe cechy jego charakteru.

Praca wydana jest bardzo starannie i ozdobiona szeregiem ładnych ilustracji. W okresie gdy dowiadujemy się o pomyślnym zakończeniu podróży dookoła świata przez Gerbaulta, warto przypościć sobie o tym, który już przed 30 laty dokonał tego samego czynu i to w trudniejszych może warunkach, jeżeli chodzi o rodzaj statku i jego wyposażenia.

Nadmienić należy, iż prace takich miłośników morza jak Słocum lub Gerbault są najlepszą jego propagandą i z tego względu, szczególnie przez nas, wyrabających dopiero wśród społeczeństwa zrozumienie morza, propagowane i rozpowszechniane być powinny jak najszerzej.

Wspomnienia Słocuma chętnie i z pożytkiem przeczyta każdy — zarówno dorosły jak i młodzież. Związcza dla młodzieży praca tego śmiałego żeglarsza stanowi miłą i pouczającą lekturę oraz wymarzony wprost upominek.

Z POMORZA

Obchód gwiazdkowy szkoły.

Tuchola. W niedzielę 22 bm. o godz. 4-tej po południu obchodzi miejscowa szkoła swój doroczny wieczorek gwiazdkowy, na sali „Browaru”. Program jest urozmaicony i przedstawia się następująco: słowo wstępne, śpiewy i deklamacje, jaśnelka „Wesoła Nowina”, tańce narodowe, żywy obraz. Cały dochód przeznaczony na fundusz dożywiania biednej diatwy szkolnej. Wstęp do 20 groszy do 1 zł. Kierownictwo szkoły prosi Szan. Obywatelstwo o łaskawe wsparcie imprezy, która ma nieść pomoc tym, którzy o suchym chlebie a często nawet bez tego spełniają swój obowiązek szkolny.

Z Kółka Rolniczego.

Tuchola. W lokalu hotelu „Du Nord” odbyło się ubiegłej niedzieli zebranie tut. Kółka Rolniczego, przy liczny udział członków. Obecny na zebraniu instruktor rolny P. T. R. p. Kiernicki, wygłosił dłuższy referat, w którym dobitnie wykazał konjunktury gospodarstw w kraju i zagranicą, a w związku z tem ponownie rozszerzenia uprawy pszenicy i jęczmienia, kosztem żyta i owsa, oczywiście tam gdzie na to pozwalają warunki i gleba. Prezes Kółka p. Kopka miał ciekawy odczyt o hodowli świń. Następnie omawiano sprawę skierowania odpowiedniego wniosku do miarodajnych czynników, by zamiast dotychczasowych ogierów rozplodowych, Państw. Stadnica wstawiła w tutejszej okolicy okaz silniejszej rasy.

Z Koła Podoficerów Rezerwy.

Tuchola. W sobotę odbyło się w lokalu „Browaru” zebranie zreorganizowanego Koła Podoficerów Rezerwy. Po zagajeniu przez prezesa p. Chruszczyńskiego, nastąpiło kolejne zatwierdzenie poszczególnych punktów porządku dziennego. P. i. ustalono, że zebrania Koła odbywać się będą w każdą pierwszą środę każdego miesiąca i to kolejno według alfabetu u członków — właścicieli lokalu. Następne zebranie odbędzie się w lokalu p. Pawła Pawelskiego. Postanowiono urządzić w

niedzielę 5 stycznia zabawę, a część zysku z takowej przeznaczyć na ubogich miasta. Przygotowaniami do tej zabawy, która ma się odbyć w sali „Browaru”, jak również opracowaniem programu, zajmie się zarząd Koła. Widać, że nowy zarząd czyni starania nad podniesieniem do należytego poziomu, co oby w całej pełni i jaknajrychlej się udało.

Zwolniony z więzienia śledczego.

Tuchola. Rolnik p. Górczyński, który był podejrzanym o podpalenie swych budynków gospodarczych — co swego czasu była wcale głośna sprawa — został wówczas osadzony w areszcie śledczym. Obecnie nastąpiło jego zwolnienie.

Ważne dla rolników.

Kęsowo, pow. tucholski. Pomorska Izba Rolnicza urządziła u p. Czapiewskiego w Kęsowie stację stadnika rozplodowego, zaś u p. Rodego w Kęsowie stację knura rozplodowego. Okoliczni gospodarze zechcą korzystać z powyższych stacji w jaknajszerszej mierze.

Samobójstwo robotnika.

Mała Klonia, pow. tucholski. W ubiegłym tygodniu targnął się na własne życie robotnik Paweł Gruber, licząc dopiero 45 lat. Tragicznego dnia wczesnym rankiem, bo już około 5-iej, w drodze do pracy, którą zwykły chodzić zbroczył do opodal położonego stawu i... rzucił się do wody. Robotnicy którzy około 8-mej szli do pracy zauważyli zwłoki we wodzie, które następnie wydobyli — oczywiście już tylko martwego trupa. Powodem do popełnienia takiego czynu miały być niesnaski rodzinne. Samobójca osierocił żonę i czworo dzieci.

Nagły zgon.

Kielpin pow. tucholski. Zupełnie nagłej śmierci uległ w ubiegły piątek, gospodarz Filip Polaszek. Otóż udał on się rano do Tucholi na targ, po powrocie nagle się rozchorował i położył do łóżka, a zanim przybył natychmiast zawezwany lekarz, był już Polaszek bez życia. — W środę 18 bm. odbył się jego pogrzeb.

Misja św.

Pruszcz, pow. tucholski. Za staraniem miejscowego czcigodnego ks. prob. Żelaznego odbyła się w ubiegłym tygodniu w naszej parafji misja św. Piękne nauki wygłaszali, cztery razy dziennie O. O. Jezuici. Udział wiernych w misji był niezwykle liczny.

Przygody w mieście.

Stobno, pow. tucholski. Kołodziej p. Skaja wioził onegdaj drzewo użytkowe z Tucholi do Stobna. Przy załadunku drzewa na wozy pomagało mu kilka młodzieńców, którzy wałęsali się po ulicy. Chcąc im się za to wywdziżyć, zaprosił ich do oberży p. W. na wódkę. Jeden z osobników, widząc przy tej okazji, że p. S. ma w wierzchniej kieszeni kurtki pieniądze, skorzystał z okazji i po wyjściu z oberży — był już wieczór godzina 8-ma — wyciągnął p. S. z kieszeni pieniądze i zbiegł. Został on jednak poznany; zatem nie minie go kara.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Baczność członkowie Towarzystwa Mężczyzn Katolików W sobotę dnia 21 bm. wieczorem spowiedź, a w niedzielę podczas nabożeństwa rannego wspólna Komunia św. Zarząd.

Lutnia. Lekcje śpiewu dla chóru mieszanego dziś w piątek o godzinie 8 wieczorem w szkole. Dyrygent.

Doroczne Walne Zebranie Związku Niższych Pracowników Poczt, Telegrafów i Telefonów, Koła miejscowego Chojnice odbędzie się w niedzielę dnia 22 grudnia br. o godzinie 16-tej w lokalu zwykłych zebrań.

Ze względu na bardzo obszerny program i niezmiernie ciekawe sprawy organizacyjne, obecność wszystkich członków pożądana. Zarząd.

Towarzystwo Powstańców i Wojaków w Chojnicach. Roczne walne zebranie odbędzie się w środę dnia 8 stycznia 1930 r. o godz. 20-tej (8-mej wiecz.) w lokalu druha Locha, w Chojnicach, Rynek.

Na porządku dziennym między innymi wybór nowego zarządu. Gdyby na powyższe zebranie nie przybyła ilość członków statutem przewidziana, odbędzie się o godzinie 20,15 (8,15 wiecz.) tego samego dnia drugie walne zebranie, które będzie zdolne do powzięcia prawomocnych uchwał bez względu na liczbę obecnych członków.

O przybycie wszystkich druhów na to zebranie zaprasza Zarząd.

Towarzystwo Ludowe Chojnice. Wspólna Komunia św. odbędzie się w niedzielę 22 bm. podczas Mszy św. o godz. 7,30 w kościele parafjalnym W sobotę 21 bm. spowiedź. O jak najliczniejszy udział prosi Zarząd.

Związek Inwalidów Wojennych R. P. Koło Chojnice. Jak rok rocznie, tak i w tym roku urządziła tut. Związek Inwalidów Wojennych obchód gwiazdkowy dla najbardziejniejszych ofiar wojny, inwal., wdów i sierot i to w poniedziałek dnia 23. grudnia 1929 r. o godz. 6-tej wieczorem w sali hotelu Centralnego. Wszyscy ci, którzy zgłosili się u skarbnika p. Góreckiego, winni w oznaczonym czasie punktualnie się stawić celem odebrania podarku gwiazdkowego, gdyż w przeciwnym razie nie przechowuje się dłużej takowego i podarek przepadnie na korzyść innych wdów i sierot. Zarząd.

Wydział czeladników ślusarskich przy Cechu Ślusarskim w Chojnicach urządzi w sobotę dnia 21 bm. w lokalu pana Richtera wieczorek.

Towarzystwo Powstańców i Wojaków w Ślinie. Miesięczne zebranie Tow. Powst. i Wojaków w Ślinie odbędzie się w niedzielę dnia 22 grudnia o godzinie 9-tej przed południem na sali pana Janoska Stawienie się wszystkich członków konieczne! Zarząd.

Po roku ciężkich cierpień, zasilona często Sakramentami św., poszła do wieczności po nagrodę, dnia 19. grudnia 1929 r. o godz. 12.30 w południe, nasza najukochańsza Matka

s. p.

Cecylja Pipkowa

ur. Kupper

przeżywszy lat 69.

O tem donosi z prośbą o pamięć w modlitwie w głębokim żalu pogrążona

Agnieszka Przytarska
córka.

Chojnice, dnia 20. grudnia 1929 r.

Eksportacja zwłok ze zakładu św. Boromeusza do fary, następnie pogrzeb, dnia 23. grudnia 1929 r. o godz. 9-tej przed południem.

Preliminarz budżetowy

miasta Chojnice na rok gospodarczy 1930/31 wyłożony jest od dnia 23 grudnia 1929 r. do dnia 31. grudnia 1929 r. z wyjątkiem świąt Bożego Narodzenia tj. dnia 25 i 26. grudnia br. i to w dni powszednie podczas godzin służbowych, a w niedzielę w czasie od godz. 10-13-tej w ratuszu w pokoju nr. 1 celem przeglądania i ewent. wniesienia spostrzeżeń i zarzutów przez zainteresowanych.

Spostrzeżenia i zarzuty należy wnosić do Magistratu do dnia 31. grudnia rb. włącznie.

Zainteresowanymi w rozumieniu powyższego są płatnicy danin komunalnych miasta Chojnice. 2861

Chojnice, dnia 20. grudnia 1929 r.

Magistrat.

Gdzie kupić

świeczki choinkowe pierwszej jakości, nie kapiące oszczędnie się palące, lichtarzyki, lameta srebrna, włos anielski, świeczki iskrowe, dla odsprzedających rabat.

Drogerja — Perfumerja
Bracia Hubert

Gdańska 18.

Polecam wielki wybór ładnych i praktycznych podarków gwiazdkowych

po cenach umiarkowanych: Koszule dzienne, kołnierzyki, krawaty, szale, szelki, skarpety, rękawiczki, reformy, swetry, pulowery, parasolki, chusteczki, damską bieliznę, różne trykotażę, wełniane szale, czapki, swetry dziecięce Portfele, teki, portmonetki, laski eleganckie, torebki damskie Specjalność: Pończochy damskie.

Oskar Weiland

przy bramie Człuchowskiej

Ekspedycja samochodami

i transport mebli

Polecam mój samochód ciężarowy do transportów każdego rodzaju.

B. Borkenhagen
u. Dworcowa 7.

Tel. 6.

Tel. 6.

Na gwiazdkę

poleca

pierniki, orzechy piernikowe, pralinki, cuklerki, czekolada, bonbonierki, marcypan, herbatniki marcypan, kartofelki marcypan, figury marcypanowe, figury czekoladowe.

Wielki wybór! Wielki wybór!

B. RADKE

cukiernia i kawiarnia.

Torty, drzewce i

ciasta każdego gatunku wykonuje się prędko i akuratnie.

Na Święta Bożego Narodzenia Polecam

święteczną wyborną kawę paloną. Orzechy pierniki — cukry — czekolady — herbatniki, migdały, mak i przyprawy do pieczenia. Konserwy rybne — sardynki — sardele. Wielki wybór konserw owocowych i jarzynowych.

Specjalność:

Wina gronowe i krajowe w wielkim wyborze w cenie począwszy od zł. 3,00 za 1/2 but. Wódki — likiery — koniaki — rummy i araki.

R. Freiwald nast. W. Richter

Dworcowa 42.

Telefon 47.

„Podarki Gwiazdkowe”

jak: orzechy pierniki, marcypany, cukierki, czekolady, konfekt, pralinki, bonbonierki, pomarańcze, mandarynki i td.

kupują wszyscy w firmie

Fr. A. Ciepliński, Chojnice

Człuchowska 7.

W niedzielę 22. bm. od godz. 13 — 18 otwarte.

Zgubiłem

z autobusu w środę 11. 12. br. bronzowy karton, zawieraj.

2863

odzież damską

na drodze Chojnice-Więcbork. Za wynagrodzeniem oddać proszę u M. Urbana pl. Jerzego, Chojnice.

Świeżo wędzone:

sielawki, piklingi, śledzie, węgorze, flądry i łosoś poleca

Fr. A. Ciepliński
Chojnice, Człuchowska 7.

Jutro 21. bm. o godzinie 9-tej sprzedaż 2862

wieprzowiny

w Rzeźni Miejskiej.

Biomalz

Naturalny środek wzmacniający dla osób starszych i dzieci.

Drogerja
Bracia Hubert
wł. J. Hubert

Chojnice, rok zał. 1894 Gdańska 18.

Mam tanio na sprzedaż

Sanki wjazdowe

nowe parokonne nowego systemu. 2860

Feliks Felski,
Brusy, Chojnicka 3.

Wykwintne manicure 1 zł.

Dworcowa 72.
Krakowska.

Prima Sery

szwajcarskie tyłzyckie ed- mski ementalski Roqefort limbur-ki romadur brix kwargle, bryndze i t d. poleca

Fr. A. Ciepliński.

Bracia Hubert

Drogerja - Perfumerja
Do utrzymania czystości zębów i jamy ustnej

używajcie

Pasty do zębów, wodę do ust, mydelka do zębów, szczotki do zębów. Nadzwyczaj wielki wybór. Doborowe gatunki, pierwszorzędných fabryk poleca Gdańska 18.

Przetarg przymusowy

Dnia 21. grudnia br. o godz. 15. sprzedam najwięcej dającym za gotówkę: 30 koszul męskich dzień.

Zbiórka licytantów ul. Dworcowa 58

W. Kowalski

Kom. sąd. Chojnice 2864

Kowala- maszynisty

z długoletnią praktyką, z własnymi narzędziami i z czeladnikiem

poszukuje od 1. 4. 1930 r.

Majętność igły

Krajowy 2857

Zakład Poprawczy Chojnice.

Choinki

poleca

K. Blaszczyk.

Wywiadownia.

Emeryt, komisarz Policji Państw. **Trawleki,** Chojnice-Warszawka 21. Wywiady wszelkiego rodzaju, materiały procesowe oraz tłumaczenia. 2761

Zamówienia na

karpie

przyjmuje 2859

R. Freiwald, nast. W. Richter

Dworcowa 42 Tel. 3

Służąca

uczciwa i pracowita do wszelkich prac domowych potrzebna od nowego roku Zaremba, Brusy Dworcowa 22. 2846